

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

BROGADE 26

KØGE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	14.10.2016
Besigtiget af:	Tine Meyling
Journalnummer:	2011-7.82.07/259-0001
Kommune:	Køge Kommune
Adresse:	Brogade 26, 4600 Køge
Betegnelse:	Brogade 26
Fredningsår:	1950
Omfang:	<i>Forhus mod gaden og sidelængen langs åen (1700- og 1800-tallet).</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Ejendommen ligger i den sydlige del af den middelalderlige bykerne ned til Køge Å og består af et forhus mod gaden, der er sammenbygget med en sidelænge langs åen.

Forhuset er en lav, enetages bindingsværksbygning med delvist grundmuret gadeside. Forhuset ligger meget lavt i forhold til terrænet, hvilket betyder, at man træder to trin ned for at komme ind i bygningen. Forhuset har i den nordlige del en glas-butiksdør, som flankeres af to større butiksvinduer. Den sydlige del har torammede vinduer med tre eller seks ruder. Alle vinduer er malet hvide. Ved siden af butikspartiet er en indgang, der består af et tværgående vindfang, hvori der er indgang til to lejemål beliggende henholdsvis mod nord og syd. Indgangen er på gadesiden udsmykket med et ganske spinkelt gericht, kronet af en tilsvarende spinkel konsol, der begge er hvidmalede. I åbningen er en tofløjet fyldingsdør, der er grønmalet med hvid staffing. Facaden er gulkalket over en sort sokkel og afsluttet i en profileret, hvid gesims dels af træ og dels trukket i puds. Gårdsiden og den sydlige gavl er udført i gulkalket bindingsværk. Soklen med marksten er malet sort, og sugfjælen er gulkalket. Der er mørkegrønne, torammede vinduer med seks ruder i gårdsiden. Døren til den sydvendte butik er udført som en grønmalet revledør. Forhuset bærer et teglhængt heltag med en tofags taskekvist i gårdsidens nordlige del af tagfladen, og der er to hvide skorstenspiber i rygningen – udført med sokkel og betonkrave. Taget er forsynet med zinktagrender.

Sidelængen, der vender ud mod åen, er sammenbygget med forhuset. Facaden ud mod åen er udført i bindingsværk, der er hvidkalket over stok og sten med sort sokkel og mod taget er afsluttet af en sugfjæl. Vinduerne er torammede med tre eller seks ruder i hver ramme. Mod gården, hvor bindingsværket delvist er bevaret, er facaden kalket gul. I gårdsiden findes et torammet vindue med seks ruder samt tre nyere døre, som fører ind til de forskellige butiksljemål. I sidelængen er en smal passage, som fører ud til facaden mod åen.

Passagen har brostensbelægning med en vandrede af granit i midten samt bindingsværksvægge, der er gulkalkede over stok og sten. Også gårdrummet er brostensbelagt. Ind mod naboen i nr. 24 er en gulkalket, tagstensafdækket kridtstensmur.

Alle fire lejemål fungerer med udadvendte funktioner. De er indrettet med et rum mod gaden eller åen samt ganske små toilet- og køkkenforhold mod gården. I forhusets gavl mod åen er bevaret et åbent ildsted fra det oprindelige køkken. I sidelængen, ind mod nr. 24, er der åbent til kip, mens de øvrige rum har bevaret deres lofter.

— BYGNINGSHISTORIE

I 1761 lå der på grunden et 11 fag langt, enetages forhus. På et tidspunkt før 1791 blev dette forhus forlænget til 13 fag, ligesom der ydermere var en tilbygning på to fag samt en sidebygning på syv fag – alt opført i bindingsværk.

Mellem 1801 og 1811 forsvandt forhusets tre sydligste fag. Men mellem 1857 og 1867 genopførtes disse fag i grundmur, mens resten af forhuset i bindingsværk blev bevaret. Først nogle år senere fik denne del af forhuset sin nuværende, grundmurede gadeside.

— KILDER

Bevaringsværdige Huse i Køge; udarbejdet af Hans Henrik Engquist, Fredningsstyrelsen, Det særlige Bygningssyn, 1978

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Brogade 26 indgår som en vigtig del af Brogades afslutning inden Køge Å. De lave huse er placeret efter åens forløb og mødes mod nr. 24 i en lille, sluttet, brolagt gård. Bygningerne vidner om forskellig anvendelse og forskellige behov gennem årene, der efterlader et charmerende miljø, både omkring bygningerne i gadebilledet samt inde i den lille gård.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi i det ydre knytter sig til forhusets og sidelængens beskedne størrelse, som vidner om yderst beskedne kår. Dette giver sig også til kende i anvendelsen af materialer, hvor døre, vinduer og andre bygningsdele er flyttet rundt og genanvendt.

Den kulturhistoriske værdi ligger ligeledes i bygningernes små rumligheder i det indre. Særligt skal fremhæves det bevarede

køkkenildsted med dens stenbelægning i overgangen mellem forhuset og sidelængen, der vidner om tidligere tiders madlavningsforhold. Hertil kommer de bevarede oprindelige og ældre døre med tilhørende hængsler og gerichter.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi for Brogade 26 ligger i de lange bygningsvolumener af bindingsværk i en etage med deres ubrudte tegltage og bevarede skorstenspiber. Hertil kommer forhusets gennemgående vindfang til gården samt den smalle passage i sidelængen, der forbinder gårdrummet med åbrinken. Hertil kommer alle de bevarede ældre døre, indfatninger og vinduer, som er kommet til gennem tiden.

Den arkitektoniske værdi i det indre ligger i de små rumligheder med deres ydmyge og djærve overflader samt sparsomme udsmykninger. Planløsningen er ændret, men køkkenildstedet i overgangen mellem forhus og sidelænge fortæller os med sikkerhed, hvor køkkenet har været placeret.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier ved brogade 26 ligger i bygningernes beskedne ydre dels i overkalket bindingsværk, dels i grundmur med vinduer og døre i varierende udformning samt næsten ubrudte tegltage med skorstenspiber i rygningerne. Hertil kommer forhusets gennemgående vindfang fra Brogade til gården og sidelængens passage, som fører fra gården ud til åen. Endvidere kommer den traditionelle materialeholdning.

I det indre ligger de bærende fredningsværdier i de bevarede små rumligheder og i overfladernes ydmyge og djærve udformning. En særlig bærende fredningsværdi er det bevarede køkkenildsted med stenbelægning og buede jernhammere båret af en jernsøjle, placeret i overgangen mellem forhus og sidelænge. Hertil kommer alle bygningernes ældre detaljer, så som de ældre døre, hængsler, greb, gerichter og synlige bjælker samt den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at yderdøre, som ikke er udført traditionelt, udskiftes med ældre genbrugsdøre eller snedkerdøre udført i kopi af eksisterende ældre døre på stedet.

Det anbefales, at det dobbelthøje rum i sidelængen på sigt forsynes med et traditionelt bræddeloft med synlige bjælker med mindre, at historiske undersøgelser indikerer, at dette vil være fremmed for stedet.